



УДК 7.012:766

ВІЗУАЛЬНІ ОБРАЗИ В АЙДЕНТИЦІ ДИТЯЧИХ БУДИНКІВ УКРАЇНИ: ЕСТЕТИЧНИЙ ТА ПСИХОЛОГІЧНИЙ АСПЕКТИ

СКЛЯРЕНКО Наталія², НАЙДЕНКО Євгенія¹

¹Київський національний університет технологій та дизайну, Київ, Україна

²Луцький національний технічний університет, Луцьк, Україна

nata_skliarenko@ukr.net, naidenkoz23@gmail.com

У роботі проведено аналіз візуальних образів айдентики для дитячих будинків в Україні. Виділено ключові аспекти, що поєднують естетичні та психологічні чинники у формуванні айдентики, зокрема використання кольорової гами, символіки та композиційних рішень. Доведено, що візуальна айденстика сприяє створенню емоційного комфорту для дітей, підвищенню довіри до закладу та його впізнаваності. Окреслено значення айдентики у формуванні позитивного іміджу дитячих будинків, зміцненні їхньої соціальної ролі та залученні підтримки суспільства й благодійних організацій.

Ключові слова: графічний дизайн, дитячі будинки, айденстика дитячих будинків, візуальна ідентичність, Україна.

ВСТУП

У сучасних умовах, коли війна в Україні залишила багатьох дітей без домівок і родинної підтримки, дитячі будинки стали для них єдиним місцем, де вони можуть відчувати турботу та безпеку. Тому важливо не лише забезпечити матеріальні потреби цих закладів, а й створити в них сприятливе середовище, яке забезпечить емоційне відновлення та гармонійний розвиток дітей.

Одним із ключових аспектів формування комфортної та безпечної атмосфери є візуальна айденстика, що визначає загальне сприйняття простору та допомагає дітям почуватися більш захищено і спокійно. Айденстика для дитячих будинків – це не просто набір графічних елементів чи просто логотип. Це система візуальних рішень, яка формує особливу атмосферу довіри, тепла й стабільності [1]. Правильно підібрані кольори та символи позитивно впливають на емоційний стан дітей, знижуючи рівень тривожності та сприяючи їхній соціалізації.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою дослідження є виявлення особливостей формування візуального образу у проектуванні айдентики українських дитячих будинків. Дослідження спрямоване на аналіз змісту образів, кольорових та типографічних рішень, використаних у дизайні носіїв візуальних комунікацій таких закладів. Для аналізу обрано логотипи українських дитячих будинків «Малюток і Сім'я», «Будинок дитини №1», Центр реабілітації «Отчий Дім», Дитяче містечко «Затишок» та ін.



РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Проектування візуальної айдентики для дитячих будинків є важливою частиною загальної організації простору, яка значно впливає на емоційний стан дітей та формування їхнього почуття безпеки і комфорту. В Україні цей процес є досить новим і потребує врахування специфічних психологічних особливостей дітей, які перебувають у таких установах, зокрема тих, що пережили травматичний досвід [2]. На основі аналізу айдентики дитячих установ, виділено основні групи візуальних образів, які використовуються для створення емоційно комфортного середовища.

Першу групу складають образи, пов'язані з домом і родиною. У графічних елементах цієї групи часто використовуються стилізовані будиночки, зображення батьків з дітьми, серця та руки, що підтримують один одного. Колірні рішення у таких логотипах переважно базуються на теплих та спокійних відтінках, зазвичай, це пастельні кольори (бежевий, ліловий, молочний). Наприклад, у дитячому будинку «Малятко і Сім'я» (рис.1.а) застосовано монохромні кольори, а сама назва закладу акцентує увагу на створенні атмосфери сімейного затишку. Образ дому представлений у логотипі Центру реабілітації «Отчий Дім» (рис.1.б), де використано зображення будівлі із силуетами людей, що підкреслює концепцію захисту, родинного затишку та підтримки. Використання національних символів, а саме державного прапора, сприяє формуванню у вихованців ідентичності, патріотичної свідомості та усвідомлення приналежності до українського суспільства. До цієї групи також належать образи дітей у взаємодії з елементами природного середовища, що символізують турботу та гармонію (логотип Оршівського дитячого будинку «Ромашка» (рис.1.в)).



а



б



в

Рис. 1. Образи дому та родини у логотипах дитячих будинків України:
а – «Малятко і Сім'я», Харків; б – Центр реабілітації «Отчий Дім», Київ;
в – «Ромашка», село Оршівці

Другою групою є образи природи та гармонії, які відображають концепцію зростання, розвитку та близькості до природного середовища як простору для комфортного проживання дітей. Для прикладу обрано логотип дитячої установи «Перлинка», Кіровоградська область (рис. 2.а). Логотип



виконаний у вигляді відкритої золотої мушлі, всередині якої розташована перлина. Кольорові рішення в логотипах з природними образами найчастіше містять відтінки зеленого, жовтого та блакитного, що символізують оновлення, енергію та спокій. Наприклад, у Центрі соціально-психологічної реабілітації «Дитяче містечко Затишок» (рис.2.б) яскраво-жовті та зелені кольори сприяють формуванню позитивної емоційної атмосфери.

Шрифт як важливий елемент візуальної айдентики є невід'ємною частиною образного рішення. У контексті дитячих закладів, які роблять акцент на емоційному комфорті та безпеці дітей, шрифтове рішення сприяє формуванню відчуття доступності та доброзичливості. Використання рукописних, м'яких чи декоративних шрифтів створює атмосферу тепла та невимушеності. Так, у логотипах «Будинок дитини №1» в Одесі (рис. 2.в) та дитячої установи «Перлінка» (рис. 2.а) застосування округлих рукописних шрифтів підсилює ефект привітності та наближеності, що сприяє емоційному комфорту дітей.



Рис. 2. Образи природи та гармонії у логотипах дитячих будинків України:
а – дитяча установа «Перлінка», Кропивницький; б – Центр реабілітації
«Дитяче містечко Затишок», Київ ; в – «Будинок дитини №1», Одеса

Таким чином, візуальна айдентика дитячих будинків базується на образних рішеннях, які містять асоціативні елементи, що відображають ідеї захисту, турботи, родинного затишку та безпеки. Вона поєднує символи дому, сім'ї, природи та національної ідентичності, сприяючи формуванню довіри до закладу, його іміджу, впізнаваності та емоційного комфорту для вихованців [3].

У сучасному проєктуванні айдентики для дитячих будинків важливим аспектом виступають психологічні особливості дітей, які пережили втрату або травматичний досвід [4]. Тому айдентика є не лише естетичним, а й психологічним інструментом, який суттєво впливає на емоційне благополуччя постраждалих дітей. Вона допомагає створити простір, де юні особи не просто будуть проживати, а найголовніше відчувати себе частиною затишної, турботливої спільноти, що сприяє їхньому гармонійному розвитку та відновленню після пережитих втрат.

ВИСНОВКИ

У роботі доведено, що візуальний образ дитячого будинку виконує важливу комунікативну та психологічну функцію, сприяючи формуванню довіри до закладу, його іміджу, впізнаваності та створенню емоційно сприятливого



середовища для дітей. Виділено дві основні групи візуальних образів, що співвідносяться із символами дому та природи. Образи дому і родини символізують тепло, захищеність і підтримку, що є основою для емоційного відновлення дітей. Природні образи – сонце, квіти, тварини – відображають гармонію та зростання, створюючи відчуття природного середовища, яке є необхідним для розвитку дітей у комфортних умовах.

Виявлено, що колір, як один із основних компонентів візуальної айдентики, має потужний психологічний ефект, допомагає знизити рівень тривожності та стресу у дітей, сприяє їх соціалізації та емоційному відновленню.

Таким чином, оптимальне поєднання візуальних образів, кольорових рішень та шрифтів у візуальній айдентиці дитячих будинків є важливим фактором, що сприяє формуванню емоційного комфорту дітей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Савченко І. Г., Мельничук М. О., Курилова Н. М. Дослідження ролі фірмового стилю в створенні образу організації. *Ефективна економіка*. 2023. № 6. DOI: <http://doi.org/10.32702/2307-2105.2023.6.44>
2. Грабовська Г. М., Белуга Ю. М. Особливості влаштування дітей до дитячих будинків та прийомних сімей під час воєнного стану. *Аналітично-порівняльне правознавство*. 2022. С. 46-50. URL: <http://journal-app.uzhnu.edu.ua/article/view/257772/254609> (дата звернення: 10.03.2025)
3. Михайлова Р. Д., Федорова Є. В. Про зміст і співвідношення понять «образ» та «імідж». *Вісник КНУКіМ*. 2016. № 35. С.206–217. DOI: <https://doi.org/10.31866/2410-1176.35.2016.158260>
4. Кравченко Н. І. Динамічна айдентика в проєктах сучасних українських дизайнерів. *Український мистецтвознавчий дискурс*. 2022. № 6. С.45–55. DOI: <https://doi.org/10.32782/uad.2022.6.6>

SKLIARENKO N., NAIDENKO Y.

VISUAL IMAGES IN THE IDENTITY OF UKRAINIAN CHILDREN'S HOMES: AESTHETIC AND PSYCHOLOGICAL ASPECTS

The paper analyses visual images of the identity for children's homes in Ukraine. The key aspects that combine aesthetic and psychological factors in the formation of identity, including the use of colours, symbols and compositional solutions, are highlighted. It is proved that visual identity contributes to the creation of emotional comfort for children, increasing trust in the institution and its recognition. The importance of identity in shaping a positive image of children's homes, strengthening their social role and attracting support from society and charitable organisations is outlined.

Key words: graphic design, orphanages, orphanage identity, contemporary Ukrainian design, visual identity.